

niet meer mogen belast worden dan nadat iemand van het klooster hiertoe geroepen was.

Derwijze zou het klooster nog enkele tientallen jaren van de eigendommen genieten, tot de Franse Revolutie aan dit alles, in 1798, een einde kwam maken.

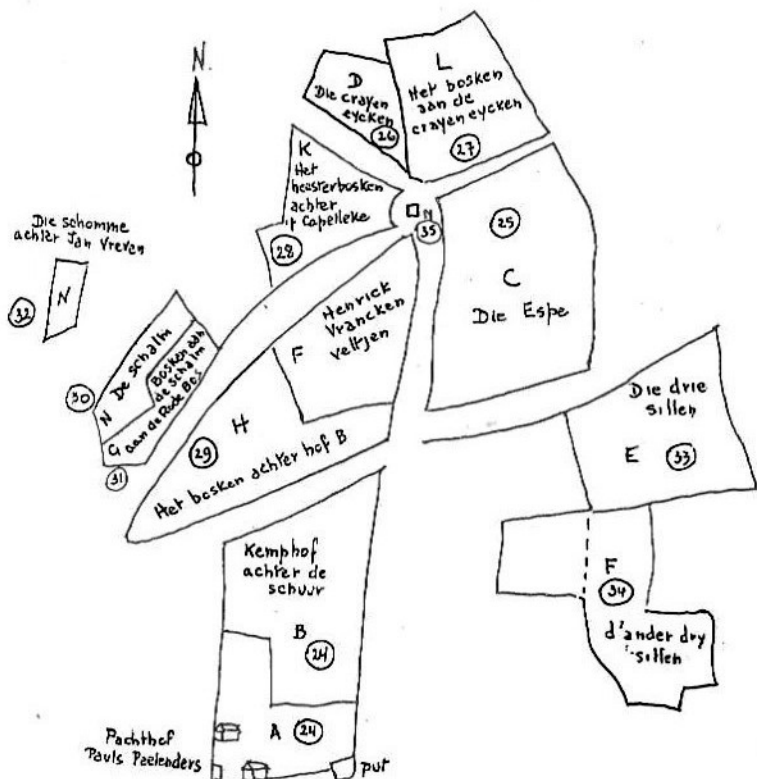
In dat jaar vond de verkoop plaats op 27 februari, terwijl de paters naar Lier vluchtten.

GOEDEREN EN RENTEN DIE AAN HET KARTUIZERKLOOSTER TOEBEHOORDEN

In de archieven te Hasselt hebben we twee opmetingen weergevonden, waarvan de eerste geschiedde rond 1600 en de andere in de 18e eeuw. We geven ze hierna, omdat ze ons een beeld schetsen van de uitgestrektheid van de bezittingen die aan het klooster toebehoorden.

A. - Lijst der goederen in het jaar 1607 opgemeten door N. Jans, gezworen landmeter, volgens één der Cartularia in het Rijksarchief te Hasselt, onder de benaming « Tabula copiarum librarum Cartusie de Zeelhem secundem bonaque A° 1607 ».

1. Het klooster met de muren 822 roeden,
het pand 164 roeden,
de boomgaard, smis en paardestal : 153 roeden,
de « ouden cleynen hof » : 55 roeden,
de « groten nieuwen hof met grachten » : 193 roeden.
2. Ten noorden een plek B, met gracht 116 roeden, grenzend ten Z. aan het klooster en ten W., ten N. en ten O. aan de « Gemeyn straet ».
3. « Het pleyn voor 't klooster » was feitelijk van de gemeente, maar de kartuizers genoten er het recht van « plantagie » : 150 roeden, grenzend ten O. en ten Z. aan de « gemeyn straet » en ten N. en W. aan de erfgenamen Mr. Joris Windelen.
4. Ten noorden van het klooster « den cleynen meelacker » zonder hagen 137 roeden en met hagen 209 roeden, grenzend ten W. en ten Z. aan de « gemeyn straet » en ten N. aan Cornelis Scheers.
5. Ten noorden van het klooster « den groten meelacker », zonder hagen 141 roeden en met hagen 200 roeden, grenzend ten O. aan Henrick vande Vinne, ten W. aan Cornelis Scheers en ten Z. en W. aan de « gemeyn straet », naast (3) ten Oosten.
6. Buiten het klooster aan de muren ten N. « het Voorvelt » zonder hagen 475 roeden en met hagen 590 roeden, grenzend ten N. aan de « gemeyn straet », ten Z. aan de hof, ten W. aan de straat « voor 't cloosterport » en ten O. aan het « bonder opden mortel ».
7. « Het groot bonder opden mortel », ten N. O. van het klooster nevens (6) : 344 of 374 roeden, grenzend ten O. aan « het silleken aenden mortelgaer », ten W. het lanckbonder,

A-B-C-D-E-F: Houdt paeltes onder den ploech
 G-H-K-L-H-N: bosschen die de karthuijers houden

- ten Z. den groten mortel en ten N. aan de « gemeyn straet ».
8. « Den buyten boomgaert » ten O. van het klooster aan de muren, 328 of 494 roeden, grenzend ten N. aan de plek (6), ten O. aan het lanckbonder, ten W. aan het klooster en ten Z. aan de celbosch.
 9. Het lanckbonder, 290 roeden, ten O. van het klooster, ten W. plek (8), ten Z. het celbosch en ten N. plek (7).
 10. Het eyckbosch, ten O. van het klooster, zonder hagen 150 roeden, grenzend ten O. en ten N. aan Jan Thonis, ten Z. aan Gert Robyns en ten W. aan de mortel.
 11. Het « bosken aan de coeport » ten Z. van het klooster, zonder hagen 227 roeden, grenzend ten O. aan de buyten boomgaert, ten W. aan het gemeyn straetien achter 't clooster, ten Z. aan den wyngart en ten N. aan het klooster.
 12. De Wyngart : 532 of 738 roeden, ten Z. van het klooster, ten O. aan het celbosch, ten W. aan de gemeynstraet en ten Z. aan het sluybosch.
 13. Ten Z. O. van het klooster :
 1. steengroeven en sluybosch : 1652 roeden (4 medegerekend),
 2. die reygartseycken : 555 roeden,
 - 3 - 5 - 6 - 7 : celbosschen : 1100 roeden,
 te zamen 3.307 roeden - 8¼ bunder, grenzend ten O. aan het bonder opden mortel, ten W. aan den wyngart en de kerk van Zelem, ten Z. aan de straet naer den bruel langs die Demer, ten N. aan den mortel,
 4. - plek daer die voirc. heeren die plantagie op hebben ende die gemeyn ten het gebruyck vande weye, grenzend ten W. aan de kerk van Zelem, ten O. aan het sluybosch, ten Z. aan de Jansbeemden, ten N. aan het gemeenstraetien achter het klooster,
 2. - die reygartseycken : 1628 roeden onder den ploech gebracht ende noch blyft in pachte met de winninghe van het clooster.
 14. Ten Z. van het klooster, een bosken : 77 roeden, grenzend ten O. aan het straetien, ten W. aan Henrick Vrancken, ten N. aan het heylich Geestbosken, ten Z. aan de kerk van Zelem en de plantagie liggend nevens den wyngaert (12) ten W.
 15. « Op 't straetjen » waar de heren Kartuijers de « plantagie » hebben, « competerende die gemeyn te het weiden en drijven van beesten, beplant met eikebomen.
 16. Den berch, ten W. van het klooster, 605 of 792 roeden, grenzend ten O. aan het klooster, ten W. en N. aan « die kerkstraet », ten Z. aan Henrick Vrancken en de H. Geest van Zelem.
 17. Het lanckstuck, ten W. van het klooster, 492 of 645 roeden, ten O. aan de erfgenamen Mr. Joris Windelen, ten W. aan de Langenbeempt (18), ten Z. aan de kerkstraet en ten N. aan het Broeckstraetien.

18. Naast het Lanckstuck : de « ierste langen beempt », 480 roeden zonder hagen, grenzend ten O. aan het Lanckstuck, ten W. aan de Demer, ten Z. aan de kerk van Zelem en ten N. aan de « tweeden langen beempt ».
19. Ten N. W. van het klooster, nevens de « iersten langen beempt » de tweede en derde « langen beempt » : 278 en 272 roeden, grenzend ten O. aan het « broeckstraetien », ten W. aan de Demer, ten Z. aan de eerste beemd en ten N. aan de laatste beemd.
20. Ten N. W. van het klooster nevens de 2e en 3e Langenbeempt de « 4e langenbeempt » : 227 roeden, grenzend ten O. aan het « broeckstraetien », ten W. aan de Demer, ten N. aan « het Zeelhems broeck » en ten Z. aan de derde langenbeempt.
21. De Vyf Sillen, ten N. W. van het klooster : 500 roeden, grenzend ten O. aan het « peertsbeemdeken », ten W. aan het « broeckstraetien », ten Z. aan Catlyn Marien en ten N. aan het Zeelhems broeck.
22. Naast het Beeckbosch aan de zuidkant een bosken : 632 roeden, grenzend ten O. aan « het straetien naerden Weser », ten W. aan Joannes Boeckhout, ten N. aan de « straet naer Gennip » en ten Z. aan de Weser.
23. Het voornoemd bosken « metten elsen bosch daer by, uutbrengende het elsen 1 sille tsamen 7 sillen & 32 royen ».
24. a) Het pachthof « op Strombeek competerende die Satroosen : Pauls Peelenders woont er in met alle appenditien van landen en weyden »,
 - b) de bornput,
 - c) de boomgart achter die schuere,
 - d) den wermoeshof,
 - e) den kemphoff achter het huis : 247 roeden Diestse maet, met hagen, boomgaard, hof en huis : 465 roeden, grenzend ten O. aan het Putstraetien, ten W. aan Joannes Gelaes, ten N. aan het Heeren Satroysen bosken en ten Z. aan de heeren straet.
25. De Espe : 395 of 517 roeden, grenzend ten O. aan Joannes Gelaes met de Mevrouw van Zelem, ten W. aan het Putstraetien, ten N. aan sHeren straet, ten Z. aan het Thiendelant en ten N. van het pachthof (e).
26. De Craeyeneycken zonder gracht of hagen 192 ½ roeden, met hagen 216 roeden, grenzend ten O. aan het bosken (27), ten W. aan Catlyn Marien, ten N. aan de erfgenamen Sellen Berinckx, ten Z. aan het straetien tusschen het bosken (28) en plek (26).
27. Het « bosken aen de Craeyeneycken » : 322 roeden ten O. aan de Heer van Zelem, ten W. aan plek (26), ten Z. aan de gemeyn straet, ten N. aan de erfgenamen Berinckx « dit houden die voirc. heeren in hun gebruyck, liggende ten N. W. van het pachthof ».
28. Het bosje « aent Capelleken naer het Paenhuys », 162 roe-

- den, ten O., Z. en N. grenzend aan de « gemeynstraet » en ten W. aan de erfgenamen Selle Berinckx. In gebruik van de kartuizers, ten N. van het pachthof.
29. Het bosje achter de tuin van pachthof (24 a), in hun gebruik : 360 roeden, grenzend ten N. aan het putstraetien en Henrick Vrancken, ten W. en N. aan de gemeyn straet, ten Z. aan hof (24) en Joannes Gelaes, strekkende W. N.
30. Het bosje naast de Schalm : 257 roeden.
31. De Schalm in den Rodenbosch : 50 roeden, in hun gebruik, grenzend ten O. en W. aan de erfgenamen Selle Berinckx, ten Z. aan de gemeyn straet, en ten N. aan den Roden Bosch, strekkende N. W.
32. « Die Schomme achter Jan Vreven » : 175 roeden en met hagen : 240 roeden, grenzend ten O. aan het Thiendevelt, ten W. aan Jan Vreven, ten N. aan de erfgenamen Mr. Joris Windelen, en ten Z. aan de Straet naer het Thiendevelt, liggende ten N. W. van het pachthof.
33. « Die dry sillen » : 165 of 275 roeden, grenzend ten N. en O. aan Jonker Geloes, ten W. aan het Thiendelant, ten Z. aan de volgende plek (34). Gelegen ten O. W. van het pachthof.
34. « Dander dry sillen » : 336 of 471 roeden, grenzend ten O. aan den groten wyngaert, ten W. aan het Pastoryevelt en Pauls Vrancken, ten N. aan plek (33) en de Thiende dry sillen, ten Z. aan Henrick Vrancken.
35. Het Zilleken aen den mortelgaer : 98 ½ roeden, ten O. aan Jan Vilters, ten W. aan het Grote Bonder, ten Z. aan Jan Thonis en ten W. de gemeyn straet. Gelegen ten Z. W. van het pachthof.
36. Die twee bonder opden mortel : 778 roeden, ten O. aan Jan Thonis, ten W. aan het Lanckbonder, ten Z. aan de Celbosschen, ten N. aan het Groot bonder, ten Z. W. van de hoeve.
37. Die twee bonder boven opden Mortel : 730 of 800 roeden, ten O. aan Geert Robyns en het Eyckbosch, ten W. aan het Celbosch, ten Z. aan de Struncken aende steengroeven en ten N. aan Jan Thonis, gelegen ten Z. van de hoeve.
38. « Die plantagie » tegenover Jan Dryvers, « waer strunckeycken op staen ». Dit is een gemeenteweide : 200 roeden, ten Z., O. en N. aan de Gemeyn straet en ten W. aan de erfgenamen Claes Daumps.
39. « Pachthof competerende die heeren Karthuizers, vercregen van Pauls Wouters erfgenamen, met lant, bosch, hagen en broecken en schaveryen » (1) ; den hof achter en besyden het huys, N.-waerts (2-3), bevonden in meten : 302 of 455 roeden (2), ten O. aan de erfgenamen Wauters, ten W. aan Joannes Geloes en ten N. en Z. aan het huis en « Sherenstraet » (3) : 220 roeden met grachten.
40. Een plek : 280 of 394 roeden, ten O. aan Jan Kemps, ten

- W. aan hof (39-2), ten N. aan bosje (41) en ten Z. aan Jan Thonis.
41. Een bosje : 192 roeden, ten O. aan Jan Kempes, ten W. en N. aan Joannes Geloës, ten Z. aan plek (40), gelegen ten N. W. van het pachthof.
 42. « Die half sille lants opden verloren cost », ten O. en W. aan Joannes Geloës, ten W. aan plek (43), ten Z. aan Henrick Vrancken, gelegen ten N. W. van het pachthof, « sonder reenen 40 royen, met reenen 45 royen ».
 43. Den Cleynen Wyngaert : 73 of 130 roeden, ten O., N. en Z. aan Joannes Geloës en ten W. aan de erfgenamen Selle Berinckx, gelegen ten N. W. van het hof.
 44. Den groten Wyngaert : 97 $\frac{1}{4}$ of 170 roeden, ten O. aan de erfgenamen Berinckx, ten W. aan de dry sillen van de Kartuizers, ten N. aan de ander dry sillen en ten Z. aan Jan Dryvers, gelegen ten N. W. van het pachthof.
 45. Het « veltjen achter Jan Thonis » : 133 $\frac{1}{2}$ of 181 $\frac{1}{2}$ roeden, ten O. en Z. aan Die Vroente, ten N. en W. aan Jan Thonis, gelegen ten Z. O. van het pachthof.
 46. Den Bruel, ten Z. van het klooster : 1843 roeden of 4 $\frac{1}{2}$ bonder met $\frac{1}{2}$ zil voorweide, Diestse maat, waarvan het grootste gedeelte gelegen is onder Zek, ten O. aan het Cleyn Bruelken mette Jansbeemden, ten N. aan het Edtbroeck, ten Z. en W. aan de Demer.
 47. Den Drinckelinck, gelegen ten N. W. van het klooster, 273 roeden, ten O. aan de Straet naert Rotbroeck, ten W. aan de Bartelenbeempt, ten Z. aan Pauls Vrancken en ten N. aan Rut Windelen.
 48. Het Pertsbeemdeken, ten N. W. van het klooster, $\frac{1}{2}$ bunder, ten O. aan het Straettien naer het Rotbroeck, ten W. aan de 5 sillen, ten Z. aan Catlyn Marien en ten N. aan het straatje « naer s'jonckeren beemdeken ».
 49. Het Beeckbosch : 18 bunder, ten O., Z. en N. aan de Gemeyn straet en ten W. aan Jan Boeckholt.
 50. Ten O. van het klooster een pachthof of steenberch, verkregen van Geert Robyns met nog een klein plek. Hof, huizingen en wermoeshof : 600 roeden, ten O. aan de Gemeyn straet, ten W. aan de heren Kartuizers, ten N. aan Jan Thonis en ten Z. aan het Goorbroeck.
 51. Het Robynshoefken op den Steenberch : 40 roeden, ten O. aan Henrick Vrancken, ten W. aan de Gemeyn straet, ten N. aan Jan Thonis.
 52. Ten Z. O. van het klooster, beneden de steengroeven : « de Peelendersbemden », 3 $\frac{3}{4}$ bunder, ten O. aan de Schaeffgracht, ten W. aan de Laetbeemschen dijk, ten Z. aan die halfbos met Jan Geloës en ten N. aan de Leytgracht.
 53. Ten Z. O. van het klooster een plaats genoemd : $\frac{3}{4}$ op Laetbeemden : 75 roeden, ten O. aan de Hezerenbeemd en ten W. aan de Demer.
 54. De Wouterbeemden, ten Z. O. over de Laetbeemden, 1111

- roeden, 11 zillen, 11 roeden, ten W. aan de Demer, ten Z. aan de Stravellen en ten N. aan Joannes Geloës.
55. « Die Schaeff » ten O. van het klooster, verkregen met het goed van Pauls Wouters, gelegen over het Goorbroeck : 750 roeden, 7 $\frac{1}{2}$ zillen, ten O. aan de Gemeyn Heyde, ten W. aan de Cleyn Schaeff, ten Z. aan het Honinckbosch en ten N. aan het Goorbroeck.
 56. Jan Vrevens bemdeken : ten N. O. van het klooster : twee beemdeken komende aan het Rotbroeck die Jan Vreven lang in huur heeft gehad : 600 roeden, ten O. aan de erfgenamen Vilters, ten W. aan Peter van Reppel en ten Z. en N. aan de straat naar het Goorbroeck.
Volgens een andere meting, gedaan op 2 september 1611 door Govart Soers, gezworen landmeter van de stad Diest, had de wijngaard met de haag ten Z. van het klooster, een oppervlakte van 738 roeden.

B. - De opsomming van de goederen en renten, toebehorend aan het Kartuizerklooster te Zelem in de 18e eeuw, is meer uitgebreid. Ze werd afzonderlijk per gemeente in alfabetische volgorde opgemaakt voor de goederen, renten in geld en korenrenten.

Assent :

- 1) een hoeve, geheten : « den ouden Wan », met 17 bunders land, 3 bunders weide, $\frac{1}{2}$ bunder hooiwas in het pelsbroeck, 6 zillen weide « tot boxbergen » en 9 zillen houtwas.
Op 15-3-1784 verhuurd aan Guilliam Luyten voor 9 jaar, voor 180 gulden en 1 vet varken, 125 pond, 100 schoven « rogge stroy » en 12 halsters koren, te leveren aan het klooster van Peer. Verkocht op 28 Brumaire An 8 - (19 november 1799).
- 2) « den Appelenberg » : 2 $\frac{1}{2}$ bunder grond, $\frac{1}{2}$ zil zaai-land, jaarlijks verhuurd aan Jan Luyten voor 15 gulden.
- 3) « den ouden Rochter » : $\frac{1}{2}$ oud bunder bos.
- 4) « den mispelaer » : 1 bunder bos.

Bets (Geetbets) :

een weide : 3 zillen.

Beckevoort :

- 1) 5 $\frac{1}{4}$ bunder bos « den Hickaert » (bij den ouden Wan, de Wolfstraat ten W., de Heerbaene van Diest ten Z. en de Kartuizers van Zelem ten O.,
- 2) 3 $\frac{1}{4}$ bunder bos : « het Visserat »,
- 3) 3 zillen bos « het Scherp eynde » + $\frac{1}{2}$ oud bunder verkregen van Sr. Magdalena Segers by donatie inter vivos, abouteerende aan het voorgaende Scherpeynde ende aen de straete van Diest naer Waenroy,
- 4) 2 bunders bos, gelegen bij ons pachthof te « Netelzeep » en geheten « den Rouwen Bemt », met 6 zillen bos daer, hetende « den Bremberch »,

5) 3 bunders plantbos,

6) 1/2 bunder plantbos.

Boxberghen :

1/2 bunder weide (hooiwas) bij het pachthof « Den ouden Wan ».

Cortesseem :

1) een hoeve, genaamd : « te Keisselaer » met huis, schuur, boomgaard 23 bunders en 15 roeden land, 7 bunders 24 roeden beemden en weiden,

2) « eenen cyns-boek met meyer ende laeten waer af secretaris is Sr. Van Aertryck tot Hasselt, nu G. A. Van Gutschoven tot Cortesseem » voor een jaarlijkse som van 21 gulden. Dit strekte zich ook gedeeltelijk uit onder Wintershoven,

3) 5 bunders min 5 roeden land,

4) 4 bunders en 12 roeden land,

5) 4 bunders en 12 roeden land,

6) een stuk land, genoemd « het Net-bunder », verhuurd met de hoeve te Keisselaer.

Diest :

1) 1 zil land onder Diest of Caggevinne Lovens, gelegen op « den Lazaryenberg »,

2) een huis geheten « onse Refugie »,

3) « een hoppe-gaert achter onse Refugie »,

4) 1 zil land « buyten de Putterepoort in 't land van Mr. Van den Boom ».

Haelen :

1) 1 1/2 zil weide : de Rysbemden,

2) 3 bunders beemd : den Hulderen-bemt boven Haelen,

3) 7 zillen hooiwas op « het Poloder-bunder in 't Haelens broeck »,

4) 7 zillen : « den dyck in 't Haelens broeck ».

Hoffelen :

2 bunders en 1 zil.

Heys of Heze :

1) een hoeve met 5 bunders land en 2 bunders weide, verhuurd aan Joannes Goossens voor 9 jaar, jaarlijks 86-16-0 te betalen met daarbij 50 halsters koren, 15 halsters boekweit en 15 halsters haver,

2) « den Biesenbemt »,

3) 1 1/2 zil hooiwas omtrent Bakel onder Zelem, gekocht op 28-3-1775,

4) 3 zillen bos « op den Galgenberg », de Infirmary van het Begijnhof van Diest ten O, de H. Geest van Zelem ten W., de Gemeyn heyde ten Z. en de rentmeester van het Begijnhof van Diest ten N.,

5) 1 bunder bos op « den Galgenberg », de Stappestraet ten W.,

6) 1 zil bos nevens het veld, Jacobus Backx ten W., het klooster ten N. O. en Z.,

7) « vyvers de welke het clooster is gebruyckende ».

Heusden :

tot s'Genebos : 13-14 vijvers, samen 18 bunders 1 zil.

Landorp (Langdorp) :

1 bunder beemd ;

Linkhout :

« de visserye van de Vinnebrug tot aen den Exteren-bemt ».

Lummen :

3 percelen land met een kleine weide.

Netelzeep :

1) een hoeve met 10 bunders en 1 zil land en 1 zil weide,

2) onder Wersbeek : 1/2 bunder land.

Pelsbroeck (Caggevinne Lovens) :

1/2 bunder hooiwas bij de pachtery van den Ouden Wan.

Rillaer :

1) 4 bunders 3 zillen, waarvan 1 bunder onder Langdorp, 2 bunders 1 zil onder Hoffelen, zo land als weide, 7 « dagmaelen » : den Ulengelbosch, nu land onder Rillaer,

2) 3 bunders bos, nu land,

3) 3 bunders bos (bezaaid met dennen voor het klooster), geheten : den kleynen Liefkensberg »,

4) 1 bunder bos (eveneens bezaaid met dennen voor het klooster), gelegen « inden IJzerenberg »,

5) 4 bunders bos (bezaaid met dennen voor het klooster), geheten : den Liefkensberg.

Schaillebroeck :

1) onder Lummen : 2 vijvers,

2) 1 vijver : O.-W. en N. den gemeynen aert, Z. onze vijvers.

Wersbeek :

3 zillen bos, geheten : « den Boterpot ».

Wilder (bij St.-Truiden) :

7 1/2 zillen land.

Zelem :

— binnen de muren van het klooster een hoeve met 25 bunders land en ± 10 bunders 2 zillen « vredebemt ». In het jaar 1790 voor 9 jaar verhuurd aan Michiel Jacobs voor 1100 gulden, tegen jaarlijkse levering van 1 vet varken van 200 pond en 50 halsters gerst,

— 4 1/2 bunders beemd, toebehorend aan de pachterij hiervoor : 48 roeden, geheten : den grooten Broel,

— 3 bunders 57 roeden beemd, geheten : « den langen Bemt »,

— 3 bunders 2 zillen 92 roeden beemd, geheten : de Ossebemden,

— 1/2 bunder beemd in het Zelems broeck, geheten : de Drinckelingen,

— 5 zillen, verdeeld in 2 percelen beemd, geheten : de Biesbemden, en 1 perceel daarnaast,

- hooiwas : 1 zil in het Goirbroeck op den Leytgracht, $\frac{1}{2}$ bunder aldaar, 1 zil aan de Schave, 1 zil aan de Capelanye van Zelem, alle tot gebruik van het klooster,
- hooiwas : 1 oud half bunder in het Rotbroeck naast de Heer van Loobosch, $\frac{1}{2}$ zil hooiwas, 9 zillen hooiwas bij de heer van Loobosch, hiervan is een gedeelte aan de pachterij, een ander deel tot gebruik van het klooster en $\frac{1}{2}$ zil verhuurd,
- 1 $\frac{1}{2}$ zil weide : « In den Vinnenhoek » en 1 $\frac{1}{2}$ zil land aldaar,
- 2 percelen land : a) de Espe : 5 zillen, b) de Cruynes-ten : 2 $\frac{1}{2}$ zillen,
- 7 zillen land « op de Schomme »,
- 1 zil land « nevens de Schomme »,
- 150 roeden land bij « de oude pastorye over den stichel » en 50 roeden « op den Verloren Cost »,
- 1 $\frac{1}{2}$ zil land « Veldeken », gelegen aan de Putterstraat, ten O. deze straat, ten Z.-W. den Roden Bosch en ten N. de Gemeyn straet,
- 6 zillen land, tiendenvrij, « op het Beekbosch »,
- 3 zillen beemd « inde Laetbemden »,
- 1 zil beemd-hooiwas, in het Zelems broek,
- 11 zillen 11 roeden hooiwas « inde Woutenbemden »,
- 1 zil 8 roeden « in 't gemeyn Zelems broeck », ten O. den langen Dyk, ten W. de Demer, ten N. de O.-L.-Vrouwekerk van Diest, ten Z. Marcellis Velthaens,
- 22 bunders bos, het Beeckbosch geheten, ten N. de Winning het H.-Geesthuis, ten Z. hetzelfde, ten O. de Oude Schans en ten W. de Surpelbrug,
- 2 bunders 23 roeden bos, geheten « den Weselenbosch », ten N. het Neerveld, ten O. het Minnaertsbosch. Dit is voor eigen gebruik,
- 1 bunder bos voor eigen gebruik, geheten den Roden Bosch,
- 2 bunders 300 roeden bos voor eigen gebruik : den Celenbosch,
- 4 bunders 300 roeden bos voor eigen gebruik, geheten den Sluysbosch, ten N. het klooster, ten W. de straat naar de St.-Jansbemden,
- 2 bunders bos voor eigen gebruik : den Kerkenbosch,
- 2 bunders bos voor eigen gebruik, geheten : Claes van Vrancken,
- 1 bunder bos voor eigen gebruik : den Panisbosch,
- 6 bunders 1 $\frac{1}{2}$ zil bos, geheten « in 't Russelbroek », voor eigen gebruik,
- 1 bunder bos voor eigen gebruik : de Brandewinningbosch,
- 1 vijver bij het Geesthuis en 1 vijver achter den Beekbosch, beide voor eigen gebruik,
- verscheidene vijvers bij de Nieuwe Schans, voor eigen

- gebruik, gekocht van de gemeente Zelem,
 - de visserij van de Exterbeempt tot aan de Zwarte Beek,
 - de visserij op de landen van het klooster « ende deszelfs grachten in 't Goirbroeck, Rotbroeck ende Zeelhemsbroeck »,
 - de visserij « in de leytgrachten voor het gemeynthe »,
 - de visserij in het « Goirbroeck »,
 - de visserij « inden ouden Demer ofte Canael der Jansbemden tot de Zwarte Beek ».
- Zellik :
- de Heerlijkheid met rechtbank van « meyer ende schepenen, voorders de preeminentien van jagt, waranden, straeten, visscheryen, etc. als ook chysen ende bier accys, met eenen chysboek van gelt, capuynen, etc »,
 - een watermolen « zijnde leen met huys, schuur en stalling » en 10 zillen land, 7 zillen vredebeemd en een weide achter de molen,
 - een hoeve, geheten « Het Sabelshof » met schuur, stal, enz. + 29 bunders land, 12 bunders weide en hooiwas. In 1793 voor 6 jaar verhuurd aan Hendricus Jacobs, op 15 maart jaarlijks 450 gulden te betalen en tegen levering van 300 halsters koren, 200 halsters gerst, 100 halsters haver, 18 halsters tarwe en 200 schoven stro,
 - een hoeve met schuur, stallen, enz. « met vryen schapendrift, genaemt den Vogel-Sank, + 20 bunders, 3 zillen land, 5 bunders 2 $\frac{1}{2}$ zillen vredebeemd en broek, 4 bunders 1 zil Schavyebemden en 10 zillen bos,
 - 3 zillen land in « de Zellikker blocken »,
 - 1 zil land « opden Panisberg »,
 - 10 zillen hooiwas « in het Zellikersbroeck », hiervan 2 zillen aan Michiel Jacob, de andere 8 zillen begrepen in de pacht van de molen en van de pachterij van het klooster,
 - 6 tot 7 zillen, geheten : het Plodderbunder,
 - 7 zillen dijk : den Zellikx dyck, gehecht aan het Sabelshof,
 - $\frac{1}{2}$ bunder 66 roeden hooiwas,
 - 3 bunders hooiwas, nu land,
 - 1 zil, 19 roeden dijk « gaende naer Paelwiel », gehecht aan het Sabelshof,
 - 10 bunders bos, de Muysenesten geheten,
 - 8 bunders bos, den voorsten Dassaert geheten,
 - 6 bunders 28 roeden bos, den achtersten Dassaert geheten,
 - 1 zil bos voortkomend van Michiel Oris,
 - 3 zillen bos, aan het Lietsbroek gelegen en den Elsenboschouder geheten,
 - 3 zillen bos « onder Honsen, een elsen bosken, hetgene gemeynthe is alhoewel de plantagie aan het klooster toebehoort », ten N. het Liebroek, ten W. de kerk van Zelk,

- 6 zillen bos, het Schepersbosken geheten, gelegen boven den Boerendans, ten O. het Schepersblok, ten W. de Koningsberg, ten N. de Meulenberg, gehecht aan de pacht van de molen,
 - 5 bunders 66 roeden bos, de Linthaege geheten, ten O. het Altaar van de H. Maria Magdalena, ten N. de pastorie van Zelk, ten Z. het klooster en ten W. het Elsenbosch,
 - 6 bunders, 1 1/2 zil bos, ten Elsenbos genoemd, ten O. de Linthaege, ten Z. het Gasthuis van Diest, ten W. de Craynest en ten N. de Kartuizers,
 - 3 bunders 9 roeden bos, den Crayenest, ten O. het Elsenbosch, ten N. het klooster, ten W. de H. Geest van Diest, ten Z. het Mariëndaal van Diest,
 - 8 bunders 15 roeden bos, geheten « het Boukhoutbos », ten O. de straet van Cortenaken op Diest, ten W. de Celzusters, ten Z. de pastorie van Zelk. Dit is vruchtbaar land gemaakt sinds 8 december 1782,
 - 2 1/2 bunders bos : het Lindeken,
 - 2 1/2 bunders bos : het Zelker-bemt,
 - 4 vijvers : 1 bunder 3 zillen, waarvan 3 « by Vogelensang » en 1 achter de kerk van Zelk, voor eigen gebruik.
- Op de Bank van Wenen :
- nr. 2513 : 30-8-1770 « competeert dit klooster op de bank van Wenen uyt een Capitael van 500 duytsche guldens, maekende 700 gulden b. b. courant, den jaerlijkschen interest van 4 % = 28 g.,
 - nr. 4136 : 4-7-1769 : zelfde 28 gulden,
 - nr. 14221 : 28-2-1769 : zelfde 28 gulden.
- Antwerpen :
- nr. 368 : « op de fortificatien der stad Antwerpen eene rente van 32 gulden b. b. courant, intrest, zijnde naer de reductie 25 gulden b. b. courant,
 - nr. 1969 : « op het corpus der stad Antwerpen een jaerlijksche rente naer de reductie van 42 g. b. b. courant, intrest 42 g.,
 - nr. 913 : « op de fortificatien van de stad Antwerpen een jaerlijksche rente van 9-12 »,
 - nr. 1990 : « op het corpus der stad van Antwerpen een jaerlijksche rente van 42-0 ».
- Averbode :
- jaarlijks met Kerstmis 100 karpers aan de abdij van Averbode.
- Betecom :
- een « chyns » op 5 bunders : een erf gelegen « tot Veldonk onder Aerschot » jaarlijks 36 stuivers, waarvan met Kerstmis 18 stuivers moeten betaald worden,
 - ongeveer 5 bunders heide « gelegen in het nieuw goed nevens het Goirken » met jaarlijkse cijns van 12 stui-

- vers, te betalen op 1 maart,
 - jaarlijks 2 gulden, te betalen op 1 maart voor een vijverken of beemdeke, het Goirkenvin geheten.
- Corpt (onder Donk) :
- 5 oude grote tornoyens, in Brabants geld, 6 stuivers 1 oord met Pasen te betalen op 2 zillen land, gelegen op het « Savelland ».
- Cortessem :
- 8 Luikse gulden, of 5 Brabantse gulden en 12 stuivers op Palmzondag te betalen, voor een huis en hof « in het Opeynde »,
 - eveneens onder Wintershoven : « eenen chynsboek van de Laethove met meyer en laeten ».
- Donck :
- 2 gulden 10 oorden Luiks, of 1 gulden 9 stuivers en 3 oorden Brabants geld, in januari te betalen, voor een stuk land onder Donck.
- Diest :
- 29 gulden 8 stuivers met Pasen te betalen voor « chyns op een huis, geheten het Courken »,
 - 12 oude tornoyens met Pasen te betalen voor een huis in « het Vetbroek » bij de kapel van St.-Jacob,
 - 12 stuivers met Pasen te betalen, voor een huis, geheten « den Oyvaerd » - Wolvenstraat, gelegen op de « Gersmerkt »,
 - 2 gulden te betalen met Pasen voor een huis in de Nieuwstraat,
 - 4 gulden en 10 stuivers met St.-Jan Baptist te betalen voor 2 zillen land « buyten de Beversche poort »,
 - 2 « cynsen » voor 1 gulden en 4 stuivers op Pasen te betalen voor een huis op de markt : den Engel,
 - 1 gulden en 10 stuivers op Pasen te betalen voor een huis bij de St.-Sulpitiuskerk : het Hoef-Yser,
 - 12 stuivers te betalen op Pasen voor een huis op de « Gerst of Coremerkt » : den Beir,
 - 6 stuivers op Pasen te betalen voor een huis achter de kapel van St.-Jacob gelegen,
 - 6 stuivers op Pasen te betalen voor een huis gelegen bij de Schaffensche Poort,
 - 42 gulden als jaarlijkse rente ten laste van juffr. Regina de Paramo,
 - 7 gulden als jaarlijkse rente voor een huis en grond « inde Puttestraet », geheten « den Laurierboom » op 10 december te betalen.
- Goesselaer (onder Lummen) :
- 15 stuivers 2 oorden te Bamis als jaarlijkse cijns te betalen « op een erf tot Goesselaer ».
- Halen :
- 6 stuivers jaarlijks op St.-Andries te betalen voor een huis en hof achter de kerk gelegen,

- 1 gulden 10 stuivers voor een zil land achter « het Stadhuys ».
- Herck :
- 31 gulden 10 stuivers op St.-Jan en Kerstmis te betalen « op de molens van Herk »,
 - 14 stuivers op Kerstmis te betalen « op een hof en huis op den Koeyenberg ».
- Hasselt :
- op de molens van Hasselt jaarlijks 40 mudden koren, Diestse maat, d.i. 320 halsters Diestse maat of 352 halsters Hasseltse maat, op St.-Jan en Kerstmis te leveren.
- Herk :
- 79 gulden 14 stuivers 3 oorden als jaarlijkse cijns op Kerstmis te betalen voor een huis, hof en erf « tot Schakkebroeck ».
- Lummen :
- tot last van de Heer van Lummen : jaarlijks 28 stuivers 8 groten Luiks of 1 Brabantse gulden, te Bamis te betalen,
 - op zekere goederen, 4 gulden 18 stuivers op Pasen te betalen « tot Rechoven ».
- Linkhout :
- op een plek land, geheten : den Driesch, gelegen onder Zelem « in den Vinnenhoek » een jaarlijkse rente van 8 gulden Luiks of 5 gulden 12 stuivers Brabants, op 18 januari te betalen,
 - op een perceel land : het Heufken : 5 gulden 12 stuivers,
 - op 4 zillen land, jaarlijks 8 Luikse gulden,
 - op 4 zillen land, jaarlijks 10 Luikse gulden, voor beide laatste samen 11 gulden 4 stuivers Brabants geld op St.-Jan te betalen,
 - voor een perceel land, « de Lazarye » onder Linkhout en voor een perceel land « den Donderbos » onder Zelem : 8 gulden, 8 stuivers, op 17 maart te betalen,
 - 7 gulden te betalen in februari voor een huis en hof « inde Neerstraet ».
- Loobosch :
- op de Baronnie van Loobosch, goederen als de Heuve, Wau-terbenden enz., gelegen onder Zelem : 24 gulden, 10 stuivers, op 1 september te betalen.
- Lotsbergen :
- 7 stuivers op een beemd, huis en hof en 1 zil land op den Mertensberg.
- Meerhoudt :
- 2 gulden 8 stuivers op St.-Jan te betalen voor een stuk land « in Sittaert » onder Meerhout en nog een ander.
- Meldert :
- 2 gulden 5 stuivers en 2 oorden op Kerstmis te betalen op een erf, geheten « den Hertspoel »,
 - voor een huis en hofken op de Schans, een hof en per-

- ceel land aan de Schans, de grond van het dennenbos boven de Schans, 5 gulden en 12 stuivers.
- Schallebroek :
- 17 stuivers 2 oorden op St.-Jan te betalen voor een huis en hof,
 - 15 stuivers 1 oord, op Bamis te betalen voor een huis en hof.
- Spalbeck :
- 17 stuivers 2 oorden op Bamis te betalen voor een huis en hof.
- Schaffen :
- 7 gulden op 2 april te betalen voor $\frac{1}{2}$ zil land tot Berkt aan de Stappestraet, en 1 zil land daar gelegen.
- Stabroek (of Genebos) :
- « tot last vanden molder uyt den molen aldaer » 1 gulden 17 stuivers 1 oord op St.-Martinusdag te betalen.
- Sichem :
- 3 gulden op Pasen te betalen voor « den Lebemt ».
- Tessenderlo :
- 19 stuivers 2 oorden op Kerstmis te betalen voor een huis en hof, gelegen ter Haegen.
- Velpen :
- 18 stuivers op 15 juli te betalen voor 1 zil land « op den Cruysdries » gelegen.
- Webbekom :
- 3 gulden, 10 stuivers, op 25 september te betalen, voor een huis, genaamd : de Kroon,
 - 7 gulden op 5 september te betalen voor hetzelfde huis,
 - 1 gulden, 4 stuivers, op Kerstmis te betalen voor 2 bunders en 1 zil land, geheten : « de Velt-donken in den Webbekomschen hoevel ».
- Zellik (Zelk) :
- 13 stuivers op Pasen te betalen voor een erf, geheten : den Snellebaert, waer nu een huys is gebouwt,
 - 4 stuivers op Pasen te voldoen voor een huis « den Boerendans »,
 - 1 gulden 1 stuiver op Pasen voor een erf tegenover de Boerendans, eertijds een huis en hof,
 - 1 gulden in de maand juli te betalen voor een huis en hof,
 - 1 gulden 1 stuiver op Pasen te betalen voor een huis en hof « regenoten de straet aen 2 seyden »,
 - 6 gulden op 26 augustus te betalen voor een zeker huis en hof « regenoten de straet en de P.P. Karthuizers ».
- Zelem :
- Op alle goederen van Peter Brems : op 3 december : 8 g. en 8 st.,
 - op een erf gelegen « tot Genebosch » op St.-Andries : 2-14-2 g.,
 - op $\frac{1}{2}$ bunder land bij het Thiendebunder en op 3 zillen

- land bij het Thiendebunder : 3-10-0 g. in de maand maart te betalen,
- op $\frac{1}{2}$ bunder land « op de Steenberg » regenoten het klooster aen 2 seyden » : 3-4-3 g., in januari,
 - op 1 zil land « op Steenberg zynde tot onderpant het bemdeken onder den zelven berg » : 3-10-0 g. in april,
 - op het Stromblok : 3-10-0 g. op St.-Martinus,
 - op $\frac{1}{2}$ bunder land op de Schommen : 3-10-0 g. op 10 mei,
 - op 2 bunders land « op de Schomme of Koolberg » : 15-0 st., op St.-Andries,
 - op een huis en hof « tot Heze » : 1-9-2 g. op St.-Mathys,
 - op « broeck regenoten de kuylen van Willem Cleys » : 10 st. 2 oorden, op Lichtmis te betalen,
 - op een huis op de Schans : 5-0-0 g. in de maand maart,
 - op $\frac{2}{3}$ delen in een half bunder land op de Steenberg : 5-5-0 g., op 15 juli,
 - op een huis en hof op de Schans : 2-2-0 g. op 12 juni,
 - op een huis, stal en hof; $\pm \frac{1}{2}$ zil « op den Colenberg » : 2-2-0 g., op 2 mei,
 - op een huis, geheten de oude Pastorye : 19-12-0 g., op 18 juli.

KORENRENTEN

Betekom :

- « Onder Betekom uyt een bunder en 25 roeden land : den ouden wyngaert, gelegen tot Hulse onder den Heer van Aerschot », jaarlijks 10 halsters koren,
- « item uyt 5 bunders land op Webbekomsche hoeve tot Aerschot te leveren. » jaarlijks 16 halsters koren, beide op St.-Andriesdag.

Linkhout :

- op een zeker land « het Krom-blok » jaarlijks op St.-Andriesdag 8 halsters koren.

St. Truyen :

- « uyt zeker boomgaert buyten de Brustomsche poort », op Kerstmis 6 halsters koren,

Veerle :

- voor een huis, hof en land en voor 1 bunder land « op de Hulst », op Lichtmis 10 halsters koren.

Zelem :

- voor een stuk land « zynde leengoed tegenover het pachhuys » met St.-Andries 6 halsters koren,
- voor het erf « de Pletteringe » en andere goederen in de Extershoek « waer eertyds een huys stond », op 30 januari 10 halsters koren,
- voor 2 bunders land op de Kolenberg : 4 halsters koren op St.-Andriesdag,
- voor 3 zillen land « op de Reysbemden regenoten de Vrunte en de Pastory », 4 halsters koren.

Zellik :

- voor een huis en hof bij de molen : 4 halsters koren op St.-Andriesdag,
- « voor een blok van 60 roeden, regenoten het Kerckeblock » : 2 halsters koren op St.-Andriesdag,
- voor 3 zillen land op Zelker Velt en voor een erf « regenoten de P.P. Carthuisers ende gemeyntestraet by den Boerendans », 4 halsters koren,
- voor 3 zillen land « her Bylken regenoten den Molenweg » op Kerstmis : 6 halsters koren.

(Wordt vervolgd.)

J. VRANCKEN.

Uit oude papieren :

KOREN, KAF EN KRINSEN OF OUDE NAMEN EN FEITJES
UIT BRUSSEL EN OMGEVING

Mensen met een gestreken gezicht zullen dit opstel misschien smalend « bijeenkeersel » heten. Wellicht terecht, maar toch meen ik, dat een plaats- en persoonsnaamkundige, een taalkundige, een folklorist, een local-historicus en vooral een familiekundige, er hier en daar wel een kleinigheid kunnen uit oppikken, dat hem te pas kan komen. In elk geval kon ik het over mijn oud ESB-hart niet krijgen, dit materiaal naar de scheurmand te verwijzen. Ik dank bij voorbaat de redactie en de welwillende lezer !

« Jan Neels die men heet *Flandre* » in een geding tegen een zekere *Coebelle* (RK. 12548/1513) ; 12 b. terre gisans a *Grassebache* delez *Waterloes* *Colin de Houdenake* delez *Zoniam* vers *Waterloes* *Agnes* fille *Reynier de lestreye*, *Jehan de Habecke*, *Colijn de Monchienpont*, *Jehan de Charremolin*, *Flandrijn de Canteliens*, *Ghiselijne de Habecke*, frere de *Jehan*, *Gilkin* fils *Gillon de Pietsdieu*, *Beatrix Dyable*, de *Hulgelencourt* (*Leenhof van Brabant*, 1422) ; *Lineu van Erdbrugge* smeeet *Colijn den Trompmakere* (1424) ; de *weerdinne* in den *Hert aen de Fonteyne* bij *Vilvoorden* ; *Jan Bossin* in de *herberghe* gen. het *wolfsken* bij de *Graenmerckt* (1659) ; *Anna de Ridder* gegaen tot *Stalle* in sekere *brouwerije* alwaer *uythanght de Croone* met *Jan Brabant*, 21 jaar oud, woonende binnen dese *stadt* op de *Walsche plaetse* (1661) ; *Aleyten Michiels* omdat haer *coe* ghelopen was op ten *jonghen houw* *Willem den Ronghe* een *calf* ; *Claes Wynninc* omdat hi *voer der zonnen hout* gheladen hadde in *jonc hout* van *Tricht* ; *Willem Michiels* omdat hi *sijn velghen* mede maecte van *tstampelyoen* ; *Margriete Lissen* omdat sij *bessemrijs* ghesneden heeft *sonder orlof* van den *Woudmeester* ; *Guedene van Wijenberghe* omdat hi *bessemrijs* sneet ; *Janne Veldemanne* omdat hi *tonrechte* ghesocht heeft *opter Jouffrouwen bosch* van *Ste Goedelen* ; *Jan den Smet* van *Minder Braechen* (nu *Merbraine te Eigenbrakel*) *ontfanc* van *orlove* *besem* *risene* (*bezemrijs*) te *snidene* (Rk. 12544/1404) ; *Hannen van der Dellen* ; *Robbeerts van Dorreppe* (*Dworp*) om dat hi *haelde* in *Jans Smouts hout* eenen *bondel staken* *sonder sinen orlof* (nu nog het *Smoutbos* te *Buizingen*) ; van enen *knecht* die ter *Vueren* woent die *drie langhe* *gerden* *sneet* in den *Moecken bosch* (nu *Kapucienbos*) (1406) ; *Lippen* van *Alsenbergh*